

2.7. PRIORITETINIŲ VEIKSMŲ PROGRAMA, SKIRTA BŪTINOMS IŠSAUGOJIMO PRIEMONĖMS, APIMANČIOMS SAJUNGOS BENDRĄ FINANSAVIMĄ

2021-2027 m. „Natura 2000“ prioritetinių veiksmų programa (PVP)

pagal Tarybos direktyvos 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (Buveinių direktyvos) 8 straipsnį

Aplinkos ministerija

2026 m. kovas

**Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga**

Prioritetinių veiksmų programos atnaujinimas

PVP patvirtinta 2022 m. kovo 18 d.

2026 m. sausio 30 d. programa pakoreguota: atlikta keletas patikslinimų, išbrauktos nebeaktualios veiklos, įtrauktos kelios naujos reikalingos priemonės, PVP papildyta keletu naujų saugomų rūšių, papildytas problemų aprašymas ir tyrimų poreikis, taip pat panašios veiklos apjungtos siekiant supaprastinti PVP įgyvendinimo stebėseną.

Dėl atliktų korekcijų PVP finansavimo poreikių santrauka pakito nedaug.

Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga

PVP įgyvendinimo mechanizmai

PVP įgyvendinime dalyvauja daug įvairių organizacijų ir įstaigų:

Aplinkos ministerija, Žemės ūkio ministerija, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Saugomų teritorijų direkcijos, Žuvininkystės tarnyba, Aplinkos apsaugos agentūra, mokslo įstaigos, savivaldybės, nevyriausybinių sektoriaus atstovai ir kt.

PVP didžiaja dalimi yra įgyvendinama ne struktūrinių fondų, bet LIFE programos, BŽŪP fondų (EŽŪGF ir EŽŪFKP), Europos žuvininkystės ir jūrininkystės fondo, nacionalinio finansavimo ir kitomis lėšomis.

PVP įgyvendinimas I

Prie įgyvendinimo reikšmingai prisidėjo 2014-2020 m. DFP struktūrinių fondų lėšos (dauguma projektų pasibaigė 2023 m.).

Viso 25 projektai, už daugiau nei 74 mln. Eur:

- Saugomų teritorijų planavimo dokumentų parengimas,
- Monitoringo stiprinimas,
- Gamtotvarkos priemonių įgyvendinimas „Natura 2000“ teritorijose,
- Biologinės įvairovės informacinės platformos sukūrimas,
- Rūšių apsaugos priemonių įgyvendinimas,
- Žuvų migracijos sąlygų gerinimas ir kt.

PVP įgyvendinimas II

2021-2027 m. DFP priemonės, iš IP finansuojamos pagal 2022-2030 m. aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos Pažangos priemonę Nr. 02-001-06-08-01 „Išsaugoti biologinę įvairovę“.

7 projektai, 87,6 mln. Eur (visi, išskyrus vieną, prasidėjo 2025 m.):

- „Upių vientisumo atkūrimas“
- „Invazinių rūšių naikinimas ir kontrolė“
- „Metodinės bazės žaliosios infrastruktūros sprendimų praktiniam įgyvendinimui sukūrimas ir kompetencijų kėlimo programos įgyvendinimas“
- „Saugomų teritorijų planavimas ir tvarkymas, bei ekosistemų, buveinių ir rūšių geros būklės palaikymas visoje Lietuvos teritorijoje“
- „Europinio žalvarnio būklės gerinimas Lietuvoje“
- „Apsaugos sutarčių sudarymas ir kompensacijų išmokėjimas žemės savininkams“ (nepradėtas)
- „Biologine įvairove turtingų miškų išpirkimas iš privačių miškų savininkų“

Didžiausios apimties projektas Biologinės įvairovės pažangos priemonėje

„Saugomų teritorijų planavimas ir tvarkymas, bei ekosistemų, buveinių ir rūšių geros būklės palaikymas visoje Lietuvos teritorijoje“

Trukmė 2025-2029 m. Vertė - 45 544 793 Eur.

Veiklų sritys:

- Naujų ST, esamų ST planavimo dokumentų rengimas, keitimas;
- Gamtos atkūrimo ir gamtotvarkos priemonių planavimas bei įgyvendinimas;
- EB svarbos buveinių, saugomų rūšių stebėsenos, apsaugos ir tvarkymo priemonių planavimas ir įgyvendinimas;
- Gamtiniu požiūriu vertingų miškų, pelkių ir šaltinynų, natūralių pievų išpirkimas;
- Invazinių rūšių valdymo, gausos reguliavimo priemonių planavimas ir įgyvendinimas;
- Visuomenės informavimas ir švietimas, institucijų kompetencijos ir žemės savininkų sąmoningumo didinimas.

Veikla kitoje pažangos priemonėje

Veikla, svarbi PVP įgyvendinimui, suplanuota Pažangos priemonėje Nr. 02-001-06-06-01 „Didinti atsparumą ekstremaliesiems hidrometeorologiniams reiškiniams“:

Pajūrio juostos tvarkymo priemonių įgyvendinimas Lietuvos Baltijos jūros Kuršių nerijos kranto ruože.

Trukmė 2025-2029 m. Vertė - 1 300 000 Eur.

Tikslas - užtikrinti pajūrio apsauginio kopagūbrio, kaip vieno iš UNESCO pasaulio paveldo objekto elementų, išsaugojimą, biologinės įvairovės apsaugą.

PVP po 2027 m.

Naujuoju finansiniu periodu PVP visoje ES nebebus rengiamos.

Jas pakeis **Nacionaliniai gamtos atkūrimo planai (NAP)**, privalomi pagal ES Gamtos atkūrimo reglamentą (ES) 2024/1991, priimtą 2024 m. rugpjūčio 18 d.

ES valstybės narės pirmus NAP projektus EK pateikti turi iki 2026 m. rugsėjo 1 d., NAP patvirtinimas planuojamas ~ 2027 m. rugsėjį.

Į Lietuvos NAP projektą perkeliama didžioji dalis vis dar aktualių PVP numatytų priemonių.

